

Draga moja Jelice,

Samo da te obavestim da si preuzela odgovornost za moje preostale vijuge. Taman ih oporavim tvojom knjigom – dam im infuziju, ali opet kolabiraju pod besomučnim uticajem svakodnevice. Molim te, nemoj da praviš velike pauze. Znam da rukopis moraš da izdinstiš, skuvaš, zapržiš, zapečeš i da treba vremena, ali nemoj da mi zameriš kad se zalepim za rernu, mirišem i nestrpljivo čekam. Nadam se da ću za Novu godinu probati najnoviju poslasticu za mozak, domaće radinosti, *made by Moja draga Jelica*.

Pozdrav

Maja

Vi ste Jelice svakodnevno osveženje, kao pokretno veselje sa čarobnim zračenjem.

Goca

Najtoplije preporučujem tvoje knjige: doze neograničene... Izvinjavam se što ne persiram, prosto ne mogu da persiram nekome ko me je nasmejao do suza toliko puta.

Katarina

Knjiga je vrcava, topla, jednostavno se zalepi za prste. Uspela je da preskoči onih nekoliko mučenica pored mog kreveta koje čekaju da ih pročitam.

Zorica

Čitam sve vaše priče. Čini mi se da sam posle svake vaše priče bolji čovek. Hvala vam na tome. Nadam se novim pričama i novim knjigama.

Branislav

Pre nekoliko dana dobila sam tvoju knjigu. Prelistala sam je i otišla na posao. A onda, uveče kada sam stigla i kada se sve u kući primirilo negde oko ponoći, ja sam je uzela i počela da čitam. Šta da ti kažem, sem da sam vrištala od smeha. U toj meri da su svi ustali da vide šta mi je. I nisam mogla da se zaustavim. I kada je moj Žmu legao u krevet pored mene, s namerom da spava, ja sam se prvo smejala i smejala... On me je molio da prekinem... Onda sam se smejala u sebi i tresla krevet do besomučnosti. Divna knjiga. Predivna. Zahvalna sam ti do neba. Hvala za smeh.

Nataša

Samo sam hteo da Vam se zahvalim što mi često polepšate dane Vašim pričama.

Do sledeće priče.

Borivoje

JELICA
GREGANOVIĆ

ISPOD
sedmog
NEBA

■ Laguna ■

Copyright © Jelica Greganović, 2011
Copyright © 2011 ovog izdanja, LAGUNA

*Ovu knjigu posvećujem tebi koji si uvek uz mene,
i najozbiljnijoj stvari u životu – smehu.*

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Sadržaj

Samo opušteno	9
Multifunkcionalna	17
Homo pinguinicus	23
Deda Mraz	29
Ja i Fejs, fejs tu fejs	35
Od srca za dušu	41
Knjigama	45
Samo za one koji piške sedeći	49
Strogo zabranjeno živeti	53
Arheologija i čudovište iz Loh Nesa	59
Dobra vila protiv Jmbga	67
Uspavana Pepeljuga i sedam prasića	71
Babe s Kariba	75
Omnia mea mecum porto	81
Kuj mica džaci	87

Leba mi, parče prvo	93
Dobra strana leta	97
Gladno more tirkizno	103
Kumovski tender	107
Aaaaaaa!.	115
Farbaj me nežno	119
Majstoru priče	127
Krave, sreća i Evropska unija	133
O smislu života i šire	141
Pomoć sa tribina	147
Leba mi, parče drugo	151
Ime snega	157
Minus Nova godina	163
Bog postoji	169
Sv. Prvisepembar Sveškolski	173
Napolje	179
O ostavljanju	185
Golaći	193
Zima, zima	197
Nositi ili biti prenesen	203
Test za buduće roditelje	209
Sećaš li se	217
<i>O autorki</i>	223

Samo opušteno

U roditeljstvu je, kao i u mnogim drugim disciplinama, važno biti opušten. Time se štedi energija i vreme i postiže mnogo više no što bi se neopuštenošću doseglo. Zato je to najbolji savet koji možete udeliti sapatniku nedavno upisanom u roditeljski korpus ili onom koji je upravo postao svedok jedne od mnogih dečjih faza čiji kraj izgleda neizvesnije od naseljavanja ljudi na Saturn. To ćete uraditi samouverenim, lako pokroviteljskim glasom sa dozvoljenom notom uzvišenog sažaljenja iz kog bi mećavom trebalo da veje iskustvo, sticano godinama i bezbrojnim situacijama visokog rizika. Nakon što objektima savetovanja date do znanja da je sve to zapravo vrlo jednostavno, iako su oni niža bića na lestvici evolucije, možete da se uputite ka kući. Sa svojim podmlatkom. Čim domaćini, kojima je svanulo pri pogledu na vaša leđa, zatvore vrata, krajnje opušteno ćete uprizoriti tri svađe u hodniku, jednu i po kod izlaznih vrata i rekordne četiri

ili više u autu. One su normalna pojava kod svakog nenapetog roditelja.

Uzmimo za primer mene i Žmua. Kada nam se rodilo premijerno dete, oboje smo skakali kao poparenici na svaki zvuk koji je ispustilo. Jači zvuci su nas terali da padnemo u trans zavrtenih derviša koji kruže oko kolevke, a od tiših su nam od naprezanja rasle uši i sluh prevazilazio sposobnosti šišmiša.

Naučili smo da hodamo na vrhovima vrhova prstiju i to tehnikom na kojoj bi nam pozavideli najskuplje plaćeni majstori baletskog poziva. Disali smo tiše od malih sivih miševa. Usavršili smo mešanje čaja tako da kašičica ni slučajno, a kamoli namerno, ne dodirne šolju ili tacnu. Na televiziji smo gledali samo ono što ima titl i shvatili da su najnapetiji upravo oni akcioni filmovi koji se odvijaju u gluvoj tišini. Kašalj, šmrkanje i slične telesne akcije smo takođe ukinuli kao nepotrebne u zvučnom vakuumu našeg toplog doma. Naravno, sve opušteno.

Sa druge strane nas je sreća i budućnost naša, utelotvorena u prvorodnom sinu, svaki dan sve više iskušavala, uvodeći nas u anegdote koje su smešne tek kad odleže nekoliko godina. U vreme kada su aktuelne, one više liče na spontane skečeve skrivenih kamera sa neverovatno maštovitim scenaristom. Uostalom, kome bi sem detetu palo na pamet da iskuša sposobnost pretpostavljanja bližnjeg svog time što pojede pola kutije pomade za negu ruku ili posadi skuvani grašak u nos? Da ne pominjem osvajanje sveta u činu koji se zvao *Prvi put u dupku*, kada je mali čovek ispunio svoju očigledno višemesečnu želju, i u nekoliko poteza ispraznio sve

dostupne mu fioke u kuhinji. Doduše, osвета opuštena svakodnevice ga je ubrzo stigla. Za samo koju godinu, kućna Princeza je, uspevši da savlada kretanje na sva četiri ekstremiteta, odmileda u njegovu sobu i temeljno ispraznila sve što je uspela da dosegne. Zemljotresi i tajfuni su mogli da krepaju od zavisti pri pogledu na posledice njene kratke, ali efikasne akcije.

Naročito iskušenje za roditeljsku sabranost i opuštenost predstavlja dečji nagon da većinu stvari ispituju oralno ili glavom. Dakle, iako je tokom godinu dana svog boravka na planeti Zemlji naš Prestolonaslednik usvojio informaciju da cipele služe za obuvanje na stopala, ipak je sve vreme pokušavao da ih iskoristi i u prehrambene svrhe. Doduše, na cipele je prešao tek pošto je napravio uvod sa žvakanjem čarapa. I to samo onih koje su mu već bile obuvane. Zbog toga je popriličan deo svoje rosne mladosti proveo vezan u čvor, uz realnu opasnost hronične prehlade prouzrokovane mokrim nogama.

Na svu sreću naše opuštenosti, u stopu ga je pratila sestra koja je dala sve od sebe da ni njena maštovitost ne padne u porodični zaborav. Da bi za sobom ostavila dubok trag, a i da se naši opušteni nervi ne bi prebrzo regenerisali, Princeza je trajno izgrizla sto u dnevnoj sobi. Tako sistematski da smo počeli da verujemo u reinkarnaciju koja je srećnom dabru dodelila novi život u formi plavooke devojčice jakih zuba. Mada, ne tako jakih kao što su bili zubi njenog mlađeg brata – našem Malom Sinu je trebalo poprilično vremena da percipira informaciju da se kašike i viljuške ne jedu zajedno sa hranom. Sa ono nekoliko zuba

koje je Majka Priroda, uz njegova silna noćna urlanja, uspela da mu izvuče na svetlo dana i desni, Mali Sin je pokušavao da postane Baš-Čelikov naslednik, pa je gvožđe u organizam pokušao da unosi najkraćim putem – glodanjem svih delova pribora za jelo koji su mu ruku pali. To je, naravno, dovelo i do oglodanosti naših roditeljskih živaca, ali smo ostali opušteni uprkos strahu da će nam najmlađe dete postati izazov za sve zaprepašćene magnete.

Istovremeno su svo troje dece tvrdoću ormana i trpezarijskog stola isprobavali glavama. Iako su pomenuti nameštajni segmenti davali sve od sebe da dokažu svoju čvrstinu i postojanost, naši mladunci su ipak tu i tamo reprizirali pokušaje da ih ubede da su mekši od njihovih glava. Jeste da su elementi enterijera davali kontraargumente u obliku masnica i modrica, ali naši potomci su to stoički podnosili. Trebalo je da prođe samo niz godina da bi mlada kućna trojka konačno prestala da sobom nasrće na sve tvrđe od sebe.

Da ne pominjem nezaboravne detektivske periode, u kojima smo Žmu i ja bili opušteni kao žileti. Tu je nezaboravno doba traženja svega i svačega, od voljenog i jedinog mede koji je sakrivan i gubljen na najneverovatnijim mestima, do tendenciozno sakrivenih stvari koje ni masonski pripravnici ne bi umeli tako dobro da sklone od očiju javnosti. Prestolonaslednik je, recimo, iste one kašičice koje je kasnije njegov mlađi brat tako zdušno pokušavao da pojede, zakopavao gde god bi mu prilika dozvolila. Od babine bašte do pod tepih. Kad je uspeo da nam zaturi sve raspoložive male kašike, prešao je naravno na njihove veće supene rođake. Tu je već

počela da nas hvata panika. Bez kašičica smo nekako i mogli – slatkiši i tako goje, a čaj može i nožem da se promeša... Al' kašike... Supu smo jeli satima. Viljuškama. Što je, priznaćete, prilično zamoran sport. Za to vreme je Prestolonaslednikov mlađi brat manično sakrivao čarape. I svoje i naše. Za naše i nekako, malo nas je zeбло, ali šta je to u odnosu na sve ono šta smo do tada pregurali... Ali njegove čarape... S obzirom na gore pomenutu sklonost da ih žvaće, više nismo znali da li su sakrivene negde u kući ili u njegovom probavnom sistemu. U svakom slučaju, godinama se u našem stanu mogla videti bar jedna odrasla osoba koja tehnikom psa tragača gubi vreme u uzaludnoj potrazi za nekom od svakodneвно potrebnih stvari, koju je vešti mladunac nadahnuto bogtepitagdekobigaznao sakrio. Jeste da nam se kičma, od silnog bauljanja i zavlačenja iza ormana, kreveta i frižidera, savila u znak pitanja, ali smo bar bili opušteni.

Onda je stigao nezaboravni period mobilnosti, i to one prave, kad mali ljudski stvor konačno uspe da pobedi podlu gravitaciju, postavi se na dve debrecinane i jurne u ekstremni sport zvani hodanje. Tada nastupa doba u kom je roditeljsko samosavlađivanje na ozbiljno teškom ispitu i to zbog kosmički neshvatljive detinje sklonosti ka padanju na najčudnije načine. Dete ume tako da padne, kako to ne bi uspelo ni najhrabrijem akrobati. I ne samo to, još neverovatnije je da posle takvog pada, koji roditelju strahom otera dijafragmu u nos, dete uspe da pribere sve naizgled rasute delove i ustane. Uspeva čak i da se kreće, i to vrlo brzo, uz eventualno kmećanje koje traje samo dok ne ugleda

novu priliku za isprobavanje teorije o tome da je ljudsko biće zapravo napravljeno od kaučuka. Ovo, naravno, važi samo za maloletne pripadnike ljudske rase, jer kad bi iole odrastao čovek geknuo dečjim stilom, verovatno bi ga skupljali bar sat vremena dok bi lekari dobili priliku da pokažu jesu li zaista veštiji od krojača i automehaničara. Verovatno je zato moja pokojna prababa, mileći dvorištem stilom umorne buba-mare, svaki čas ponavljala mantru da deca kad padnu padaju Bogorodici u ruke. Ako je to tačno, Ješuina majka ne stiže ni da se očeslja od silne dece u naručju. U periodu mobilnosti je neophodno da roditelji razviju brzinu refleksa razdražene kobre, kako bi uspeali da izađu na kraj sa dečjom potrebom za pentranjem na stvari koje, očigledno, ne služe kao uvod u planinarenje. Među tim stvarima su, recimo, klaviri, pisaci stolovi, lava-boi i automobilske haube. Upravo zbog toga, dobro je navići se i na nadrealne roditeljske izjave kojima se prekidaju pokušaji opuštanja: „Zlato, siđi s lusteru, u gostima smo...“ ili „Sine, siđi s ormana za cipele!“ Naravno, u tom i takvom pentračkom nagonu mogu da se naslute geni koje delimo sa repatim majmunskim rođacima, što nije dovoljno da se uteše prisutni koji još uvek nemaju decu, zbog čega i nisu tako opušteni kao roditeljska vrsta.

Pomenuta roditeljska opuštenost može se primetiti čak i kada deca odrastu, pa nije redak slučaj da majka na pešačkom prelazu ščepa za ruku sinčića koji upravo piše diplomski iz kvantne fizike ili zgrabi čošak od stola da u njega glavom ne bi udarila ćerka koja upravo kreće na desetogodišnjicu mature. Jasno je da oni roditelji

koji su više puta prolazili kroz treninge opuštanja sa svojom decom imaju i bolji izgovor za komične situacije u koje se spontano dovode. Uzmimo za primer mene. Bolje da vam ispričam ja, nego da nakiti moj Žmu. Elem, pre nekoliko godina odemo Žmu i ja u posetu matici. Tu priliku iskoristimo i da izvedemo u legendarno *napolje* mog nećaka koji je upravo davao caru carevo u obližnjoj kasarni. Posle celodnevnog provoda, odvezemo mladića do ugostiteljskog objekta nedaleko od kasarne, gde je trebalo da se nađe sa svojim vojnim sapatnicima koji su takođe dobili *izlaz*. Izljubimo se, ispozdravljamo, usput mu gurnemo u ruku nekoliko papirnih moneta i krenemo nazad. Posle petnaestak minuta mene uhvate pundravci, uzmem telefon i pozovem nećaka. Samo da pripitam da li je sve u redu i da li je došao do kasarne. Naravno da je sve u redu, ali Žmu se pridavljeno cereka i gleda me kao mentalnog bolesnika na produženom vikendu.

- *Zašto si ga zvala?*
- *Samo da čujem da li je bezbedno stigao.*
- *Znaš li ti koliko on ima do kasarne?*
- *Oko četiristo metara.*
- *Jesi li ti svesna da si upravo pitala pripadnika specijalne jedinice da li je uspeo da pređe četiristo metara trotoara?!*

Dobro, pa šta... Jeste da sam toga postala svesna tek tada, a usput mi je sevnulo da je pomenuti nećak za tri glave viši od mene i da bi mogao u zubima da me nosi koristeći samo kečeve, ali... ipak je on dete... bio... ili bi trebalo da se opustim više no što sam inače opuštena. A opuštena sam kao i svi roditelji. Možda upravo

zbog toga, kada mi naš Prestolonaslednik, unapređen u Studenta, kaže: „Ma, opušteno...“, dok na decembarski mraz izlazi u havajskoj košulji, ja samo osetim kako mi titraju opušteni roditeljski živci. „Samo opušteno!“ je za roditelje crvena krpa čijim mahanjem se dodatno aktivira već poslovična opuštenost, jer svaki iole iskusen roditelj je uvek i svuda opušten kao napeta struna.

Multifunkcionalna

U liftu je stajala komšinica sa ćerkicom. Komšinica je nosila komplet bubnjeva, a njenu devojčicu je nosila torba dovoljno velika da u nju stane naprednije mladunče sinjeg kita. Ispod miške je stiskala flautu i udaraljke za gore pomenuti instrument namenjen dizanju galame trudeći se da zadrži odbojkašku loptu u naručju. Sve to je pratila pogledom u kom se čitao napor i sabranost cirkuskog akrobate. Za to vreme je naša Princeza, visoka taman do liftovskog dugmeta za put u podrum, pokušavala da svoj nos stavi u kategoriju rudnika obećavajućih zaliha. Uz to je jednu cipelu glancala o list druge noge i nezainteresovano zverala naokolo.

Komšinica ju je sažaljivo pogledala i, izvukavši vrat kao kornjača koju je neko u autobusu uštinuo za zabranjenu zonu, zabola nos u plafon lifta. Primenom lakših metoda Svete inkvizicije, do četvrtog sprata sam uspela da saznam da naša komšiničica, u svojoj skoro osmoj godini, već dugi niz godina trenira balet, bubnjanje,

odbojku, polo, flautu i alpsko pentranje. Pošto je izrecitovala sve aktivnosti i sposobnosti naddeteta preda mnom, komšinica majka je sa sažaljenjem pogledala u našu noskopajuću Princezu i priupitala čime se mi bavimo. Mi? Mi se bavimo... bavimo se idenjem u prvi razred, igranjem i čitanjem se bavimo i bavimo se time da smo dete. Roditeljica multifunkcionalne devojčice je sa otvorenim sažaljenjem pogledala Princezu, kojoj nisu pomogle ni fildžan-plave oči, ni plemenito bledilo ružičaste kože, ni zlačani venac lokni oko glave: „Baš lepo, ali šteta...“

Šteta? Komšinica je već bubnjevito odskakutala na svoj sprat, a za njom i njena mladunica koja je teglila torbetinu dovoljnu za emigrantsko pakovanje višečlane porodice, za kojom se kotrljala flauta. Princeza i ja smo ostale u liftu čekajući stizanje na viši stambeni nivo. Moja ćerka je i dalje istraživala rudna bogatstva svog nosa dovodeći se u opasnost da kažiprst gurne u oko. Iznutra. Jedna cipela joj se sjajila kao tek opran prozor, a druga se od prašine i peska jedva mogla prepoznati kao obuvni predmet. Dokolenice su joj se srozavale ka jugu, polako ali sigurno. Po prvi put sam je gledala drugim očima, nekako potencijalno... Šta ono reče tegljačica bubnjeva? Šteta? Možda ipak... Mislim, ako mogu one, što ne bismo i mi... da ne propustimo... konkurencija je sve jača... a mi kopamo po nosu. I imamo olupana kolena od jurnjave za braćom. Sva muzika koju Princeza ume da proizvede je lupanje kašikom o tanjir. Iako su joj prsti fini i tanušni... potencijal...

Već koliko sutradan, izvršila sam temeljniju anketu među poznanicama-majkama. Rezultat je bio porazan.

Dok mi čitamo priče i trebimo travke po parkovima, skupljamo lutke, bube i salвете, za to vreme buduća ženska populacija trenira sve i svašta, sve u šesnaest. I to kad odradi školu. Naš voz je već na horizontu filma pokazivao pozadinu poslednjeg vagona, sa čijeg praga bez stepenica u romantičnim filmovima mašu neuspele udavače i prestarele device. One što ne umeju da igraju odbojku dok duvaju u flautu. Situacija je bila takoreći bežeća. Trebalo je preduzeti konkretne i brze korake. Još bolje – troskoke. Nova serija zvanja sapatnica u roditeljstvu mi je u astronomske visine podigla ne samo telefonski račun, već i nadu da možda ipak još nije sve izgubljeno.

Pošto sam se dočepala svih potrebnih kontakata, uključila sam maštu na 250 stepeni s obe strane – reš. Zaprepašćena Princeza je već koliko iste nedelje bila upisana na engleski, svahili i jezik kineske manjine neizgovorivog imena. Klavir se podrazumevao, jer em se slaže sa njenim tankim prstima i plavim loknama, em ga eno u sobi gde ionako samo skuplja prašinu. Dodala sam i violončelo, jedini problem su bile merdevine koje bi joj omogućile da na njemu vežba. Ali stručna lica su rekla da može i hoklica. Odmah sam nabavila dve. Balet se podrazumevao – ne može moja ćerka kroz život da tabana kao slon dok ostale mlade dame letuckaju na vrhovima prstiju. Za svaki slučaj je dodata ritmička gimnastika, sa posebnim akcentom na vitlanju trakama i dočekivanju lopte nogama naopačke. Nije zaboravljeno ni skijanje i veranje slobodnim stilom koje će joj istovremeno koristiti i pri savladavanju onog violončela pomenutog nekoliko

rečenica ranije. Princeza nije stigla ni glas da ispusti iz širom otvorenih usta od zaprepašćenja, a ja sam joj već ispunila i upisnicu za tečaj brzog pešačenja. To u slučaju da ispadne iz onog poslednjeg filmskog vagona.

Izvukla se nisu ni njena braća čiju neproduktivnost i zanemarenost sam takođe opazila. Dan dangube dok njihovi drugovi već uveliko treniraju bar po osam sportova, uče tri jezika i maltretiraju najmanje pet instrumenata. Jeste da ova naša dvojica kao treniraju neku košarku i fudbal, ali to je bez veze, rekreativno. Dakle, i oni su upisani na sve gde je iole bilo praznog mesta na listama, jer se ispostavilo da za neke od tih aktivnosti dete treba prijaviti još pre no što ono postane i plava crta na testu za trudnoću. Da naši naslednici ne bi intelektualno kasnili za ostalima, našlo se tu i nekoliko stranih jezika.

Tako smo jedva i u poslednjem trenutku uspeli da uhvatimo korak sa komšilukom i prijateljima, da ne budemo najgori i da se ne brukamo pred svetom i svemirom. Samo bi nam još falilo da se pojave gosti iz neke od susednih vasiona, pa da nas razvrstaju među zaostaliye stvorove samo zato što su nam se deca olednjila i raspustila.

Tako su stvari došle na svoje mesto. Sve sem mene. Ja sam počela da živim životom ptice čekalice i nomađa koji naokolo vuče decu kô mačka mačića. Svaki moj dan je bio išpartan kolonama sa vremenskim i prostornim podsetnicima. Čim bi se vratili iz škole, počinjalo je voženje i razvoženje – od terena, preko stadiona, do baletskih i pozorišnih vežbaonica. Naravno, uz dodatno probijanje u manje naseljena planinska

područja u kojima žive planine i po kojima se vežba ono pentranje. Dok su oni mrcvarili instrumente tako da su ovi cijukom plakali od očaja, valjali se po blatu amaterskih stadiona sa još amaterskijom travom i lomili jezike, ja sam čekala. Čekala i čekala. I čekala. Pred vratima učionica, u podnožjima veštačkih stena za veranje i padanje, u svlačionicama. Beketov Godo je bio u poređenju sa mnom puki amater u čekanju. Čekala sam da ih zgrabim, strpam u gepek i odvezem na narednu atraktivnu vratolomiju pazeći pritom da ne maznem tuđe dete. Jela sam retko, ali malo. Vodu sam pila sa vrapcima u parkovima oko kojekakvih instantno izniklih škola i terena za gnjavljenje dece i lečenje roditeljskih kompleksa. Cena prava sitnica. Noću sam čak nekoliko sati uspevala da odspavam.

Žmu je bio oduševljen. Bar u početku. Njegovi ekonomsko-investitorski nagoni su klimali glavom, jer ulaganja u decu su najisplativija. Znanje je bogatstvo. Sve dok nisu stigli prvi računi za 69 aktivnosti i 75 podaktivnosti. Zajedno s njima je nastupio i ilegalni detinji sindikat naše kuće. Ispostavilo se da oni ne bi. Neće više da se igraju ulaganja u sebe. Dosta im je. Mogu i da zaplaču ako pritreba. Zašto? Oni bi da se igraju, ono obično sasvim, bez instruktora i dresera da se igraju. A vremena za igru nema više. U stvari, manje ga je no ikad. Oni ne bi da samo idu po školama. Neće. Bacili čifte. Žmu je pogledao izmučenu ekipu kojoj se u očima nemački preplitao sa golfom i ukrštao sa diplomama i planinarenjem slobodnim stilom. Usput je jedno oko bacio na sve deblji svežanj računa koji je pretendovao da za samo koji mesec dobije status

sabranih dela plodnijeg pisca. I kapitulirao. Raspustio je naše porodične kapacitete i potencijale. Dao im je voljno. Pustio ih je da se ponovo igraju i kopaju po nosnim rudnicima. Dečki sindikat je burnim veseljem pozdravio odluku oca porodice. Ja sam bila bez teksta i bez snage. Život u stilu hunskih plemena me je iscedio gore od poreske uprave.

Tako se završila naša ambiciozno-investitorska avantura. To i dan-danas smatram ogromnom greškom, prežaliti ne mogu. Ma, ne zbog nas, nego zbog njih, za njihovo dobro. Jesu zdravi (Kuc, kuc, kuc – Ko je?) i pametnice i lepi su, ljubi ih majka, i naigrali su se onoliko, ali... nekako kô da im fali... flauta možda... polo ili džez balet... klaviranje na alpskim strminama...

Homo Pinguinicus

Granica odrastanja ljudskog stvora je povučena na crti između tradicionalnog zaprepašćenja komunalnih službi svakogodišnjim padanjem snega i buđenja u zimska jutra s nadom da je spoljni svet konačno belo pošecereno. Odavno je naučno dokazano da deca spadaju u vrstu *Homo pinguinica*, dok odrasli nose teret *Homo sapiensa*, čije asocijacije na snežne radosti dobacuju samo do bunovnog lomljenja noktiju na zaleđenoj šoferšajbni. Naravno, uz prateće koprcanje u pokušajima da laktovno smaknu sneg sa zatrpene ergele konjskih snaga.

Za razliku od odraslih, deca zimu čekaju i vole svakom mrvom svog malog bića, nadajući se da će biti što izdašnija u istresanju njenog glavnog aduta – snega. Dodaci poput zaleđenih bara i visećih ledenih luša su gratis radost, koja detinje roditelje i ostale bivše obožavatelje zimskih čarolija deli od budućnosti u obliku ljudskog podmlatka.

Pored ljubavi prema snegu, *Homo pinguinus* se od *Homo sapiens*a razlikuje i po tome što mu nikada nije hladno. Čak ni onda kada mu nos i obrazi pocrvene do ledenog cakljenja, a usta ispucaju od silnog oblizivanja i trljanja zaledenom vunom rukavice.

Jedna od glavnih briga roditelja je, otkako je našim precima otpao višak dlaka, da im se mladunčad ne smrzne. Zbog toga se sektor industrije za proizvodnju zimskih odevnih predmeta, naročito za *Homo pinguin*-*cuse*, puši od danonoćnog rada. Isti rezultira uvođenjem nove neophodnosti da svako dete ima jaknu i pantalone dovoljno tople da u njima može da krene u istraživanje Antarktika, taman onoliko zimskih cipela koliko bi trebalo prosečnoj stonogi, rukavica za porodicu polipa, kapa za prekobrojnu familiju troglavah aždaja i šalova za višekratno ekvatorsko obmotavanje matične planete.

U vreme mog detinjstva stvari su izgledale malo drugačije. Cipela se imalo jedan par. Čizama takođe. Dotične su, uprkos mazanjima raznoraznim imalinima i sličnim namazima smrdeće sadržine, posle izvesnog vremena propuštale aktuelna agregatna stanja vode. Zato su se ispod nosile debele čarape. I još jedne tanje. Ako je zima baš jaka, duet čarapa je postajao trio. Time se postizalo i dodatno opterećenje deteta, što je bilo više no korisno u našim sukobima sa gravitacijom koja je, podržana zimskim ledenim radostima, samo čekala priliku da nas ulovi u svoje tvrdo naručje.

Što se rukavica tiče, njihova nepropusna varijanta je bila retkost. Dominirale su rukavice *na palac*, jer je to em lakše isplesti, em je za manjak ostalih futrolica odličan izgovor to da je prstima toplije ako su

zajedno. Tako su se četiri prsta grupno grejala, a palac se smrzavao odrađujući posao držača rukavice umesto pomenutih lezilebovića. Za proizvodnju rukavica su bile zadužene osobe u liku i delu baba svih vertikalnih i bočnih srodničkih linija. Da ne bi suviše kvarile i tako godinama oslabljeni očinji vid svakodnevnim pletenjem pogubljenih rukavičkih parova, babe su naše rukavice spajale dugom vunenom zmijicom-kikicom, koja se provlačila kroz oba rukava i inkognito putovala preko leđa. Zahvaljujući tome su, zvoneći na krajevima rukava, zmije-rukavice uvek i svuda pratile nas i naše kapute. Proizvodnju šalova takođe su dužile sve pretkinje vešte pletenju koje su se, kreirajući nam vratne omotače od restlova vune, trudile da uštede pod izgovorom – što šarenije, to veselije. Kape su sledile slučaj rukavica i šalova, a kompleksnost problema preciznog merenja opsega detinje glave bila je potvrđena činjenicom da su nas kape ili napadale stiskom manjka centimetara ili nam padale preko očiju. Zapravo, sve što smo imali se na ovaj ili onaj način nekako mrdalo. Možda zato što smo to često nasleđivali već lako razvučeno, zbog čega je uživanje na snegu bilo oplemenjeno stalnom borbom sa odevnim predmetima koji su se razilazili svaki na svoju stranu. Uteha su bile bučkice, kićanke i pomponi svih vrsta i boja. Najbolje su bile bučke koje se prave od dva kartonska kruga sa rupama u sredini, gustim namotavanjem vunice koja se onda na spoljnim rubovima preseče, pažljivo se u to uvuče parče vunice i veže. Ogoljeni kartonski krugovi se smaknu, bučka protrese i pretvori u vunenu loptu, na radost i veselje budućeg počasnog nosioca.

Vremena su se promenila, na radost baba i žalost roditeljskih džepova. Danas se kupuje sve, od rukavica do bućkica. Naravno, uz jakne koje ne propuštaju ni kap vode i čizme koje bi ostale suve i prilikom istraživanja morskih dubina. U istorijskom međuvremenu su se pojavili i kombinezoni, humanije zvani – pajaci. U njih se *Homo pinguinicus*, zajedno sa svojom ljubavlju prema zimskim čarolijama i sklonošću ka kvašenju, može zašnirati u nadi da se neće vratiti kući kao živa ledenica. Uopšteno gledano, *Homo sapiens* je uložio silan kapacitet svoje kreativnosti i mašte u to da zaštiti *Homo pinguinica* od mogućeg smrzavanja i roditeljski budžet svede na zanemarljiv pojam. Iako je tokom godina dokazano ono sa početka ove priče – *Homo pinguinicusu* nikada nije hladno, ni kada mu usred leta od mora usnice poplave, ni zimi kada mu se nos dugmetne veličine zacrveni tako da boli sve koji ga gledaju. Sve sem njega samog.

Zato se, kada stigne zima i temperature počnu da se bliže jednog nuli, deca nadaju da će ih probuditi belo, zatrpano jutro. Jer, prvi sneg zbog ko zna čega uvek pada noću i do jutra obično završi posao. Taman tako da tišinu snega, koje ima čak i u gradovima, mogu cikom da preseku deca. Tada, uprkos svoj pažnji roditelja, njihovi potomci, upakovani u zimska modna opterećenja koja od njih naprave teško pokretne žive sulundare, samo čekaju tren nepažnje pa da se prokotrllaju snegom, sednu u njega ili bar lizanjem sa dlana oprobaju ukus ovogodišnjeg snežnog roda. Naklonost ka beloj padavini može se izraziti i sipanjem snega za vrat, glodanjem grudvi ili sisanjem ledenica. Ovo

poslednje spada u iskazivanje ljubavi od kog se svakom roditelju diže kosa na glavi, jer mu se već priviđaju upaljena grla i podivljali krajnici, a možda i dodatna proizvodnja slinaca koja pogubno utiče na noćni mir.

Homo pinguinicus od tih strahova ne pati. Nema mraza koji bi ga sprečio u voljenju snega. Deca su stvorovi koji bez vode ne mogu još od trenutka kada su napustili materinsko bazenče, još ako je ta voda u obliku nikada iste zvezdice, lagana kao perje, ukusom blizu sladoledu, pa još od nje može da se napravi sve i svašta, nema deteta koje joj može doleteti.

I dok putari, uz terciranje ostalih komunalnih službi, plaću na televizijskim ekranima i kunu se da ih je sneg ponovo iznenadio, jer su ga očekivali u julu a ne sad usred zime, budućnost ljudskog roda se kotrlja od veselja. Po snegu. Pred svakom zgradom, u svakom dvorištu, po ulicama, po selima i gradovima, *Homo pinguinicus* tanje živce roditeljima dokazujući da se po snegu može i roniti. Može se i plivati i to ne samo prsno, nego i leđno. Delfin stil je još uvek u razradi. Zatrpavanje dostiže perfekciju, a vožnja na delu gde se leđa prestaju pristojno zvati odlično napreduje. Perspektivna je i proizvodnja grudvi.

Kada roditelji snežne ljudske sorte uspeju istu da uteraju u zatvorene prostore i kada, ostavljajući za sobom bare i potoke, dete počne da prelazi u tečno stanje, u mraku osvetljenom belinom snega ostaje međuvrsta – ni sneg, ni čovek. Najbolji detinji zimski prijatelj. Onaj čiji nos sanjaju zečevi. Sneško. Belić. Kao ni deci, ni njemu nikada nije hladno.